

ЗМІСТ

**РЕЗУЛЬТАТИ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ СЕЛЕКЦІЇ ЗЕРНОВИХ
ТА БОБОВИХ КУЛЬТУР**

СІЧКАР В. І. Стан і перспективи розвитку виробництва зернобобових культур у світі та Україні	9
ЛІТВІНЕНКО М. А., АЛЄКСЄЄНКО Є. В. Перспективи селекційного використання зразків пшениці західноєвропейського сортотипу — носіїв транслокації 1BL/1RS та локусу Lr34	21
БУШУЛЯН О. В. Створення та впровадження у виробництво посухостійких сортів нуту	33
РЯБУХА С. С., ЧЕРНИШЕНКО П. В., МАГОМЕДОВ Р. Д., ШЕЛЯКІН В. О. Селекція, насінництво та технології вирощування сої в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН	41
ЩЕРБИНА О. З., МИХАЙЛОВ В. Г., ТИМОШЕНКО О. О. Мінливість, успадковування та генетичний зв'язок деяких ознак у популяціях сої F_2	51
КОБЛАЙ С. В. Характер успадковування ознак продуктивності гороху у гібридів F_1	63

ГЕНЕТИЧНІ РЕСУРСИ

БЕЗУГЛА О. М., КОБІЗЄВА Л. Н. Генетичні ресурси рослин у вирішенні проблем селекції квасолі в Україні	74
ТЕРТИШНИЙ О. В., КОБІЗЄВА Л. Н. Вихідний матеріал для створення ранньостиглих сортів сої	86
ПАСІЧНИК С. М. Вплив погодних умов на вміст білка в насінні колекційних сортозразків нуту в умовах південного Степу України	94

БІОТЕХНОЛОГІЯ, БІОХІМІЯ ТА ФІЗІОЛОГІЯ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР

ВОЛКОВА Н. Е. Молекулярні маркери в генетиці, селекції та насінництві бобових культур (огляд)	99
АДАМОВСЬКА В. Г., МОЛОДЧЕНКОВА О. О., СІЧКАР В. І., КАРТУЗОВА Т. В., ЛЕВИЦЬКИЙ Ю. А., БЕЗКРОВНА Л. Я. Біохімічна характеристика генотипів зернобобових культур Півдня України у зв'язку з селекцією на якість насіння	107
ЛЕВИЦЬКИЙ А. П., МАКАРЕНКО О. А., СЕЛІВАНСЬКА І. О., ХОДАКОВ І. В., СІЧКАР В. І., ЛАПИНСЬКА А. П., ГУЛАВСЬКИЙ В. Т. Біохімічні, фізико-технологічні показники та кормова цінність борошна із соєвої соломи	124

СОРТОВИВЧЕННЯ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА ПАСПОРТИЗАЦІЯ

КОВАЛЬЧУК Н. В. Вплив інокуляції насіння, обприскування посівів Кладостимом на формування площі листкової поверхні та продуктивності сортів сої	131
---	-----

МЕДВЕДЄВА Л. Р., САВРАНЧУК В. В., КАЛІНІНА Л. І., КОРШУНОВА Ю. В. Високобілкові сортозразки сої як важливий фактор збільшення збору білка з одиниці площі	143
ОЛІФІРОВИЧ С. Й. Вивчення сортозразків квасолі звичайної на придатність до механізованого збирання в умовах південної частини Західного Лісостепу	148

СТІЙКІСТЬ ДО АБІОТИЧНИХ ТА БІОТИЧНИХ ФАКТОРІВ

ВАСИЛЕНКО А. О., БЕЗУГЛИЙ І. М., ГЛЯНЦЕВ А. В., НАСТЕНКО Т. М., ІЛЬЧЕНКО Н. К. Стабільність показників продуктивності і вмісту білка у сортів гороху селекції Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва . . .	154
ІВАНЮК С. В., КОЛІСНИК С. І., ТЕМЧЕНКО І. В., ВІЛЬГОТА М. В., ЗАГИНАЙЛО М. І. Вплив генотипу та погодних факторів на якість насіння сої	162
СОКОЛ Т. В., БЕЗУГЛИЙ І. М., ВАСИЛЕНКО А. О. Стійкість зразків гороху до аскохітозу та фузаріозу на штучному інфекційному фоні . .	170

СИМБІОТИЧНА АЗОТФІКСАЦІЯ

КОЦЬ С. Я., МИХАЛКІВ Л. М., ВОРОБЕЙ Н. А., ПАЦКО О. В., СІЧКАР В. І. Ефективність інокуляції люцерни новими штамами <i>Sinorhizobium</i> <i>meliloti</i> за різного вологозабезпечення ґрунту	178
---	-----

ПОРТРЕТИ

Григорій Купріянович Дремлюк — найуспішніший сорговик України (Гамандій В. Л.)	189
---	-----

СОДЕРЖАНИЕ

**РЕЗУЛЬТАТЫ И СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ
СЕЛЕКЦИИ ЗЕРНОВЫХ И БОБОВЫХ КУЛЬТУР**

СИЧКАРЬ В. И. Состояние и перспективы развития производства зернобобовых культур в мире и Украине	9
ЛИТВИНЕНКО Н. А., АЛЕКСЕЕНКО Е. В. Перспективы селекционного использования образцов пшеницы западноевропейского сортотипа — носителей транслокации 1BL/1RS и локуса Lr34	21
БУШУЛЯН О. В. Создание и внедрение в производство засухоустойчивых сортов нута	33
РЯБУХА С. С., ЧЕРНЫШЕНКО П. В., МАГОМЕДОВ Р. Д., ШЕЛЯКИН В. А. Селекция, семеноводство и технологии возделывания сои в Институте растениеводства им. В. Я. Юрьева НААН	41
ЩЕРБИНА Е. З., МИХАЙЛОВ В. Г., ТИМОШЕНКО А. А. Изменчивость, наследование и генетическая связь некоторых признаков в популяциях сои F ₂	51
КОБЛАЙ С. В. Характер наследования признаков продуктивности гороха у гибридов F ₁	63

ГЕНЕТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ

БЕЗУГЛАЯ О. Н., КОБЫЗЕВА Л. Н. Генетические ресурсы растений в решении проблем селекции фасоли в Украине	74
ТЕРТЫШНЫЙ А. В., КОБЫЗЕВА Л. Н. Исходный материал для создания раннеспелых сортов сои	86
ПАСИЧНИК С. М. Влияние погодных условий на содержание белка в семенах коллекционных сортообразцов нута в условиях южной Степи Украины	94

**БИОТЕХНОЛОГИЯ, БИОХИМИЯ И ФИЗИОЛОГИЯ
ЗЕРНОБОБОВЫХ КУЛЬТУР**

ВОЛКОВА Н. Э. Молекулярные маркеры в генетике, селекции и семеноведении бобовых культур (обзор)	99
АДАМОВСКАЯ В. Г., МОЛОДЧЕНКОВА О. О., СИЧКАРЬ В. И., КАРТУЗОВА Т. В., ЛЕВИЦКИЙ Ю. А., БЕЗКРОВНАЯ Л. Я. Биохимическая характеристика генотипов зернобобовых культур юга Украины в связи с селекцией на качество семян	107
ЛЕВИЦКИЙ А. П., МАКАРЕНКО О. А., СЕЛИВАНСКАЯ И. А., ХОДАКОВ И. В., СИЧКАРЬ В. И., ЛАПИНСКАЯ А. П., ГУЛАВСКИЙ В. Т. Биохимические, физико-технологические показатели и кормовая ценность муки из соевой соломы	124

СОРТОИЗУЧЕНІЯ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ І ПАСПОРТИЗАЦІЯ

- КОВАЛЬЧУК Н. В. Вплив інокуляції насіння, оприскування посевів Кладостимом на формування площини листової поверхні та продуктивності сортів сої 131
МЕДВЕДЕВА Л. Р., САВРАНЧУК В. В., КАЛИНИНА Л. І.,
КОРШУНОВА Ю. В. Високобелкові сортові образці сої
як важливий фактор збільшення збору білка з одиниці площини 143
ОЛІФІРОВИЧ С. І. Вивчення сортових фасолі
звичайної на придатність до механізованої збирки
в умовах південної частини Західної Лесостепі 148

**УСТОЙЧИВОСТЬ К АБІОТИЧЕСКИМ І БІОТИЧЕСКИМ
ФАКТОРАМ**

- ВАСИЛЕНКО А. А., БЕЗУГЛЫЙ И. Н., ГЛЯНЦЕВ А. В.,
НАСТЕНКО Т. М., ИЛЬЧЕНКО Н. К. Стабильность показателей
продуктивности и содержание белка у сортов гороха селекции
Института растениеводства им. В. Я. Юрьева 154
ІВАНЮК С. В., КОЛІСНÝК С. І., ТЕМЧЕНКО І. В.,
ВІЛЬГОТА М. В., ЗАГІНАЙЛО М. І. Вплив генотипа та погодних
факторів на якість насіння сої 162
СОКОЛ Т. В., БЕЗУГЛЫЙ И. Н., ВАСИЛЕНКО А. А. Устойчивость
образцов гороха к аскохитозу и фузариозу на искусственном
инфекционном фоне 170

СИМБІОТИЧЕСКАЯ АЗОТФІКСАЦІЯ

- КОЦЬ С. Я., МИХАЛКІВ Л. М., ВОРОБЕЙ Н. А., ПАЦКО Е. В.,
СИЧКАРЬ В. І. Ефективність інокуляції люцерни новими
штаммами *Sinorhizobium meliloti* при різному влагообезпеченії
почви 178

ПОРТРЕТИ

- Григорій Куприянович Дремлюк — успішний сорговик України
(Гамандій В. Л.) 189

CONTENTS

RESULTS AND MODERN DIRECTIONS OF BREEDING GRAIN AND LEGUME CROPS

SICHKAR V. I. State and prospects of increasing leguminous plants production in the world and in Ukraine	9
LYTVYNENKO M. A., ALEKSEYENKO YE. V. Prospects for use in the wheat breeding western European type varieties with translocations 1BL/1RS and Lr34 locus	21
BUSHULYAN O. V. Creation and introduction of drought-resistant chickpea cultivars	33
RYABUKHA S. S., CHERNYSHENKO P. V., MAGOMEDOV R. D., SHELYAKIN V. O. Breeding, seed production and cultivation technology of soybean in Plant production Institute nd. a. V. Ya. Yuriev of NAAS	41
SCHERBYNA O. Z., MYHAYLOV V. G., TYMOSHENKO O. O. Variability, inheritance and genetic relationship of some characters in soybean populations F ₂	51
KOBLAY S. V. Inheritance of productivity traits in pea hybrids F ₁	63

GENETIC RESOURCES

BEZUGLA O. M., KOBYZEVA L. N. Plant genetic resources for solving problems of bean breeding in Ukraine	74
TERTYSHNYYA V., KOBYZEVA L. N. Source material for creating early-ripening soybean varieties	86
PASICHNIK S. M. The influence of meteorological factors on accumulation of protein in the seeds of the chickpea Germplasm in the conditions of the south Steppe of Ukraine	94

BIOTECHNOLOGY, BIOCHEMISTRY AND PHYSIOLOGY OF LEGUME CROPS

VOLKOVA N. E. Molecular markers in genetics, breeding and seed production of legumes (review)	99
ADAMOVSKA V. G., MOLODCHENKOVA O. O., SICHKAR V. I., KARTUZOVA T. V., LEVITSKYU. A., BEZKROVNA L. YA. Biochemical characteristics of legumes genotypes of the South of Ukraine in the connection with the breeding for seed quality	107
LEVITSKY A. P., MAKARENKO O. A., SELIVANSKAYA I. A., KHODAKOV I. V., SICHKAR V. I., LAPINSKAYA A. P., GULAVSKIY V. T. Biochemical, physical and technological indices and feed value of the soybean straw	124

CULTIVAR INVESTIGATION, STANDARDIZATION AND PASSPORT SYSTEM

KOVALCHUK N. V. Influence of seed inoculation and spraying the plants with Kladostym on forming leaf surface and productivity of soybean varieties	131
--	-----

- MEDWEDEWA L. R., SAVRANCHUK V. V., KALININA L. I., KORSHUNOVA
YU. V. Soybean lines with increased protein content are one
of the reserves for increasing of protein yield 143
OLIFIROVICH S. I. Investigation of bean collection entries for the ability
to combine harvesting in the southern part of the West Forest-Steppe .. 148

RESISTANCE TO THE ABIOTIC AND BIOTIC FACTORS

- VASYLENKO A. O., BEZUGLIYI M., GLYANTSEV A. V., NASTENKO T. M.,
ILCHENKO N. K. Stability of yield and protein content of pea varieties
in Plant production Institute nd. a. V. Ya. Yuriev 154
IVANIUK S. V., KOLISNYK S. I., TEMCHENKO I. V., VILGOTA M. V.,
ZAGYNAYLO M. I. Influence of genotype and meteorological factors
on soybean seed quality 162
SOKOL T. V., BEZUGLIYI M., VASILENKO A. O. Peas samples resistance
to ascochyta-leaf spot and fusarium in conditions of artificial infectious
background 170

SYMBIOTIC NITROGEN FIXATION

- KOTS S. YA., MYKHALKIV L. M., VOROBÉY N. A., PATSKO O. V.,
SICHKAR V. I. The efficiency of inoculation of alfalfa
by new *Sinorhizobium meliloti* strains under different water supply
conditions 178

PORTRAIT

- G. K. Dremlyik — the most successful sorghum breeder of Ukraine
(*Gamandiy V. L.*) 189